

1893. 60

Lapsed lastele.

Kirjutanud

J. Kunder.

12 piltidega.

Carlus,

1885.

Trükitud H. Laakmann'i kulu ja kirjadega.

1

Armastus.

Armsjad lapsed! Waadake, siin pildi peal istub üks
laps ema süles! Kas teie teate ka, kui suur ühe ema
armastus oma lapse vastu on? Ei, seda teie küll ei
tea. Lapsed, ema armastus teie vastu on nii suur, et
üks Jumala armastus temast suurem on. Selle ema

siiles, keda teie siin pildi peal näete, istub see taewa laps, kelle armastus teie vastu nii suur oli, et ta teie üleastumiste ja pattude eest surma läks. Aga see waga ja piha laps armastas ka oma ema kunni surmani, ja kui ta risti puu küljes rippus, siis hüüdis ta sealt weel oma wennale: „Waata, see on minu ema!“ See tähendab: „Armasta teda nii, kui mina teda armastasin!“

Wõtke see taewa lapsuke omale armastuse kujukts; armastage oma ema ja wendi ja kõiki inimesi, niikaua kui teie wõite ning olge head, kunni teie ise selle taewa lapse juure saate!

Taewa poole.

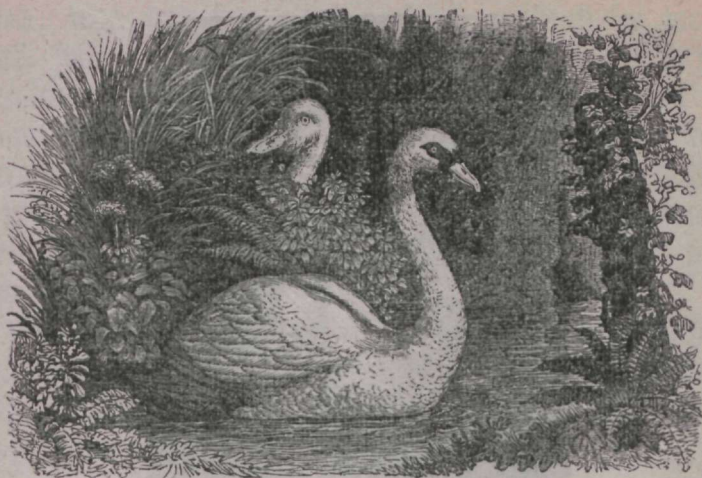
Weikene Ellu oli hea laps. Igauks, kes teda nägi, see armastas teda nagu oma enese last ehk wenda wõi õde. Ellul oli küla laste seas palju sõpru, ning need ei teinud millalgi wallatust ega pahandust, kui nad Ellu seltsis mängisiwad, sest see waga ja mõisilik laps karistas neid otsekohe oma tõsise, aga armisa kõnega. Kui õhtu kätte tuli, siis langes Ellu põlwili maha ning tegi ema kõrwas palwet, ja kui ta hommikul ülesse tõusis, siis hakkas ta jälle Jumalat paluma. Sellepärast armastasiwad teda ka taewa inglid ning kaitseiwad teda iga õnnetuse eest. Ükskord jäi Ellu haigeks. Küll otsiti abi, aga surma vastu ei teadnud keegi rohtu. Ühel kesköö ajal tuli surma ingel ning

kandis lahkunud lapse hinge kun ia tähtede walgusel igawese kodu poole, taewa poole. Lillekimbuks peus, nii lendas ta ingligna maa pealt ära. See on ihe waga lapse surm. Saa wagaks, armas laps, siis saad sa ka taewasse.

Wiimne laul.

Luiged on ilusad linnud. Kui sa neid wee peal ujuma näed, siis on sull, nagu näeks su film ilusaid lunde hangekefi edasi liikuma. Nad ei tee kellegile ini-

mesele ega elajale kahju, just nagu mõned head lapsedgi. Kui nad päewa weeru ajal tasast wee pinda mööda edasi ujuvad, siis jäewad wee pinnale laenetawad jäljed järele, mis nagu kuld jooned õhtu päikese kullas wirwendawad, kuni wee pind jälle waguši jäeb. Aga ühe ime lu'u tahan ma teile nende wagade lindude elust siin jutustada. Ma ei ütle mitte, kas ta õige on, wõi ei ole, küll teie koolis seda isegi teada saate. Aga wana jutt räägib nii: „Kui ei tee millalgi healt, ta on ikka wait. Aga kui ta surma tund kätte tuleb, siis laulab ta ühe ilusa laulu ning sureb siis ära.“

Oh, kui ilus see on, armas laps! Piaks sina ka nii wagaks jäema, et sa enne surma ühe ilusa laulukese wõiksid laulda!

Martin Luter.

Martin Luter oli waeſe mehe poeg. Ei olnud ta iſal raha ega wara, ei ka nii paljugi jõuudu, et ta weikeſele Martinile oleks wõinud linnas koolis mureta elu walmistada. Martin pidi ſagedaſte linnas rikaste inimeſte uſte ees laulmas käima ning ſeeläbi omale leitwa paluſeſt teenima. Aga waeſus ja mure ei jõuudnud poiſikeſt mitte ära wäärata. Nii ilus kui Martini laulu heal oli, nii kange oli ka ta õppimise himu. Suba neljateiſtkümne aastasena poiſikeſena oli tall Ladinä keel ſuus. Ta õppis ſeni tiidimata edaſi, kuni

ta kõige kõrgema targa mehe aunime, s. o. doktori, kätte sai. Aga kõik see, mis ta oli õppinud, ei olnud muud midagi, kui Jumala Sõna. Ja Jumala Sõnaga võitis Martin Luterus kõik Püha Ristiuse sõltijad ära ning lõi Luteruse usu kiriku. Temale on inimesed aga auusambaid ehitanud ning temast kiitlevad tuhanded. Vaata, mis waesest poisist sai!

Peeter Suur.

Benemaa oli enne wanal ajal kawa wõeraSte wan-
gis olnud ning oli seeläbi waeseks jäänud. Walitsejad

ei jõudnud ka nii pea abi saata, ja neil ei olnud häid laewu ega ka muid tulusaid asju, kelle läbi teised riigid rikkaks oliwad saanud. Aga kui Peeter Wene trooni peale astus, siis hakkas kõigil pool uus elu: kaupmehed hakkasiwad agaramalt kauplema, põllumees asus uue jõuuga põllule ja walitseja ise läks kaugele maale ning õppis seal laewu ehitama. Ja kui ta sealt tagasi tuli, wõttis ta kirwe kätte ning hakkas ise laewu tegema. Ja pea oli tall hulk laewu käes, kellega ta Wene kaupmehi kõigile poole maailma saatis. Aga Peeter oli ka wägew sõdamees; tema ep see oli, kes meie isamaa Wene walit-
juse alla wõitis ja suure ja uhke Peeterburi linna ehi-
tas; ja tema oli esimene Wene walitseja, kes ennast Keisriks nimetas. Tema wahwuse ja tiidimata tegude pärast kutsutakse teda Peeter Suureks.

Imelik kull.

Üks kord tõi isa Beedule linnast uue aabitja ja ütles: „Beedu, sull on nüüd juba püksid jalas ning nokaga müts peas ja — siin on sull siis nüüd ka paras raamat. Waata aga hoolega tema sisse, küll sealt siis esiti a ja b ning pärast kõik aabitja saladus sulle pähä tuleb.“

Beedu silmitses ja silmitses uut raamatut, aga himu läks poisil peagi ära ja kui sügisel weel jää järwe peale asus, siis ei tahtnud Beedu enam aabitja peale

waadatagi. Ükskord istus Beedu kambriis ning watis jälle igawa aabitsa sisse, — kuff kõndis kammert mööda ümber ning waatas ka sagedaste raamatu peale ja Beedu otsa. . . . Korraga tuli kuff, kiskus aabitsa poisi käest ära, hoidis ta oma warwaste wahel ning hakkas lugema. Kui ta tükkise ära oli lugenud, sundis ta Beedut ka lugema ning lubas tall filmi peast wälja nokkida, kui ta mitte otskohe ei lueks. Beedu ajas wastu ning ei tahtnud kufe käsku kuulata. Seal löi kuff Beedule nokaga näkku — Beedu ärkas ülesse. Mehike oli lugemise juures magama jäenud. Beedu waatas kufe peale, häbenes isegi ja hakkas hoolega õppima.

Mebane ja hunt.

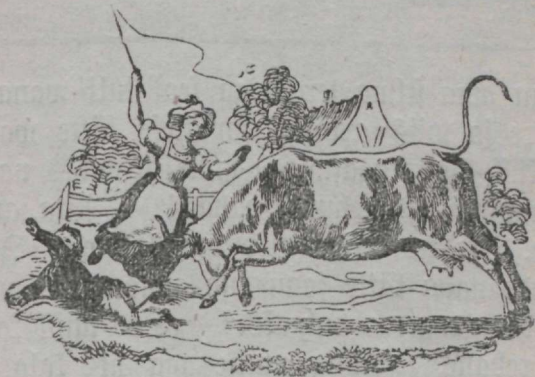
Talumees tuli rebase juure ning hakkas talle oma õnnetust kaebama: „Oli muil ilus talleke laudas, hoidsin

teda nagu oma silma tera, aga seal tuli wana näljane hundi kere ja wiis armsa loomakese kätte wahelt ära. Kiijsin küll oma tagasi, aga hunt hirwitas nagu koer: „Mis hundi suus, see hundi nahas!“ — Mita, armas reinuwader! Ma tean, sina oled kawal loom. Ja kui ma selle hundi naha kätte saan, ma annan sulle oma kõige parema kana waewa palgaks.“ „See mull kerge asi!“ wastas rebane. „Anna mulle aga üks kala ning siis tule järele; aga wõta ka kirwes kaasa!“

Mees tõi ka rebasele kala ja läks siis kawalalle loomale silmnäult järele. Hunt tuli parajaste rebasele vastu; rebane hakkas kala sööma. „Di, oi, onupoeg, kust ja selle kala prae ometi said? Anna mulle ka hüwa rooga!“

„Seda võid sa isegi saada,“ ütles rebane. „Tule aga järvele kaasa, seal on kala hauk valmis.“ Väikivad ka järvele. „Bista saba seie hauku wette ja oota, kuni kala woor külge jäeb.“ Hunt ka saba wette. Rebane istus järve kaldale maha ja naeris käpa sisse. Hundi saba külmetas jäe sisse kinni; talu mees kohe kirwega hundi kallal; hundi hing õrrel. Rebane olla kana asemel talumehe käest paraja noosi kalu saanud ja leppinud ka nendega.

Jassi õnnetus.

Weike Jaak läks alla koplisse, kus talu lehmni weikese wajakaga magusast rohtu söi. Jass silitas lehma ja silitas ka kenat wajakakest. Oma hüüdis küll aia tagant: „Jass, tule ära! Sina selle Punika käest wiimaks walu

saad!" Jass vastu: „Ease ma waatan weel natufe aega ilust wafikat, ega Bunit ometi hull pole, et ta mind tüsfama tuleb!”

Jass mängis jälle wafikaga.

„Bia, pia, ma annan talle paar nihkamat witsaga!”

Edi witsa ja andis wafikale hea nihkama selga. Oh minu heldeke, kudas wana lehm nüüd wihaseks sai! Jass pani karjudes aia poole plagama, lehm järele. Ema jooksis küll vastu, aga Jass ei saanud enam edasi, kukkus maha. Ema piits ajas lehma tagasi ning siis sai Jass ise piitsa maitseada. Kui ema kodus Jassi üleannetuse isale ära rääkis, siis ütles see: „Oleks sa talle weel enam piitsa annud!”

Karutandsitaja.

„Karutandsitaja tuleb, karutandsitaja tuleb!”

Kõik küla poisikesed jookswad kofku ning nagu sõa sõnum lendas ihe poisikese suust teise poisikese suhu: „Karut tuleb!” Ja tuli ka karu. Küll oli teine aga põra- kas! Bruunikat karwa teha oli peaaegu naabri talu

pulli teha jāmune; kael just kui mõisa kutsjar Andsu kael ühes kasuka kraega kofku, ja jalad! oh teie pärdikud! just kui äte pakud. Nina kurjal loomal peas kui weike toop kõrwad nagu pastila nukid. Waata nüüd, kus wana Päts!

„Tere, tere, poisid!“ hüüdis karutandsitaja.

„Tere Sumalime!“ paniwad poisid just kui ühest suust wastu. Aga mehikestel nähti ometi julgust puuduma, sest kõik pugesiwad suure kase paku taga, mis õues seisis.

Karul oli küll ahel nina sõõrmest läbi tõmatud, sellegi pärast arwas weike Mats: „Kes teab, kas ahel niisugust paganat jõuab kinni pidada! Paremlt ikka paku taha pugeda.“

Nüüd algas tants: „No, Miska, näita nüüd, kudas sa hernid warastad!“ Miska ka näitama. Nüüd lasti Miskat kase jala peal hüpata, siis anti kepp kätte, ning Miska näitas siis, kudas wee paari kantakse ja wägi-kaigast weetakse. Küll tegi teine tempa! Wiimaks wõttis wana karu oma peremehe kübara käppade wahel ning hakkas raha korjama. Poisid paniwad kohe eest plagama, muid kui wanemad inimesed andsiwad Miskale mõne hea kopiku ära. —

Hobuwaras.

„Ants! Märt! Jaan! Meie noor täkk on warastatud!“ Nenda waljult hüüdes jooksis meie tja üks kord lambrisse. „Tulge istume hobuste selga! Kutsuge

naabri mehed ka appi!" Silmapilgul olivad mehed hobuste seljas, ning meie, mina ja Beedu ning Mann, nägime ka, kuidas naabri mehed warsti oma hobuste seljas olivad ja maanteed mööda linna poole kihutasivad. Meie ja naabri rahwa koerad olivad aga nagu nooled ratsa meeste ees ära läinud.

Meie ema hakkas nutma ning meie nutsime ka. Ema kaebas: „Nüüd see kuri inimene meie kalli hobuse wiis!" Meie waatasime üksi filmi meeste järele; muud kui tolmu pilwed tõuusiwad weel ülesse ning fiis ei nähtud enam midagi.

Poole öö ajal tuliwad hulk mehi tagasi. Meie läksime ka kõi wälja waatama. Hobune toodi tagasi ning ühtlasi tuli ka üks wanger meeste järele. Wankrist kostis hale hoigamine meie kõrwu. Seal seisis hõlgede peal hobuwaras maas ja kaebas ja hoigas.

Koerad olivad wargale järele jõundnud ning noore hobuse nii ära hirmutanud, et waras teda enam kinni hoida ei jõundnud. Hobune wisanud ta seljast kest kõwat maanteed maha ning sealt leidnud isa ja teised mehed tema pool furnult. Oma andis waesele õnnetumale külma wett juua ning nüüd tundsi me selle mehe ära. Ta oli Mäepere saunamees Abram. Meie pois Ants aga hüüdis wihaga: „Lapsed, waadake nüüd, kus hobuse waras on!

Teisel päewal wiiti Abram linna kohtu kätte. Meie meelet ei taha see õhtu mitte enam ära minna, ning igakord mõtlen ma weel selle peale, kui ma „Issa-meie“ palwet luen: „Ära saada meid mitte kuusatusse!“

„Issa, isa, waata, misjugune ilus suur liblik siin maas on!“ kirjutas weike Kaarli.

„Di jah, ilus on ta küll!“ ütles isa.

„Aga kus ta ometi talwel oli? Meie jooksi siin

Jagedaste, aga ei näinud teda kuskil. Nüüd ma näen teda mitu õhtut järjest meie aias lendama."

Ja viis Kaarli aida kõrva paju põesa juure ning ütles: „Kaarel, kas sa mäletad weel, mis minewa sügise siin paju oksa külles oli?“ „Miks ei!“ ütles Kaarel. „Siin oli üks inetu „putuka tupp,“ nagu sa ise ütlesid.

„Vaata, poeg, siin ep see liblikas oma talwe korterit pidas ja end kewadelle walmistas. Siin ta sündis näutu rööwikust. See tupp oli tema sündimise maja, kellest kewade kätte ta wälja lendas.“

„Aga kuidas see ometi võimalik on, et ühest niisugusest ussikestest nii ilus ja tore loom võib saada, nagu see liblik seal rohul?“ ütles Kaarel kahtlaselt. „Kuidas see sünnib, seda teab ja juhatab Jumal. Ja see ime on niisama suur, kui seegi, mis meiega ükstord sünnib: Meid pandakse kui alatu ussikestest hauda, aga tealt saame meie ärarääkimata iluduses ja auus ülesse tõusma ning ühes paremas ja wabamas ilmas elama. — Vaata praegu lähed päike wette, aga homme õunseb ta kulla läikes koidu sülelt jälle ülesse.“

Õhtu rahu.

Kui päewa kära aega
Si ann'd sull palwele,
Siis astu õhtu õue,
Ja waata ülesse!

Waat, wagusi nad hiilgwad
Ja waatwad ülewelt,
Sind teretawad tähed
Kui isa filmad sealt.

Kuis annab see full jõuudu,
Kui ühes filmaga,
Sa taewa tähte poole
Wõid südant ülenda!

